

Sygn.akt III AUa 13/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 września 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Alicja Sołowińska (spr.)

Sędziowie: SA Teresa Suchcicka

SA Dorota Elżbieta Zarzecka

Protokolant: Magda Małgorzata Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 września 2019 r. w B.

sprawy z odwołania S. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o rentę rodzinną

na skutek apelacji wnioskodawcy S. K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 6 listopada 2018 r. sygn. akt V U 745/17

I. oddala apelację;

II. przyznaje adwokatowi U. S. wynagrodzenie z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym w kwocie 120 (sto dwadzieścia) złotych powiększone o należny podatek od towarów i usług i nakazuje wypłacić tę kwotę ze Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Białymstoku.

sygn. akt III AUa 13/19

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z 22 lipca 2016 r., odmówił S. K. (wcześniej S.) przyznania prawa do renty rodzinnej po matce J. K., ponieważ Komisja Lekarska ZUS nie uznała go za całkowicie niezdolnego do pracy.

W odwołaniu od tej decyzji S. K. zarzucił organowi rentowemu dokonanie błędnej oceny stanu jego zdrowia. Podniósł, że w dniu 21 lipca 2016 r. doznał drugiego zawału serca, która to okoliczność nie była uprzednio znana organowi rentowemu. Na podstawie takiego zarzutu odwołujący w sposób dorozumiany zażądał zmiany zaskarżonej decyzji.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy w Białymstoku w sprawie o sygn. V U 765/16 wyrokiem z 17 października 2016 r. odwołanie oddalił.

Na skutek apelacji S. K. Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z 20 czerwca 2017 r. w sprawie o sygn. akt III AUa 1175/16 uchylił wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Białymstoku.

Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, że apelacja okazała się zasadna o tyle, że skutkuje uchynieniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, ponieważ wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Sąd Apelacyjny zauważył również, że fakt przebywania przez odwołującego w areszcie i jednocześnie odmowa doprowadzenia go na rozprawę uniemożliwiły odwołującego skuteczną obronę jego praw w niniejszym postępowaniu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy rozpoznając odwołanie S. S. (2) od decyzji odmawiającej prawa do renty rodzinnej nie przeprowadził w sposób należyty i wszechstronny postępowania dowodowego. Sąd Okręgowy oceniając bowiem spełnienie przez odwołującego przesłanek do przyznania mu prawa do renty rodzinnej, odstąpił od przeprowadzenia postępowania dowodowego tj. nie dopuścił dowodu z zeznań wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony oraz dowodu z opinii biegłych lekarzy sądowych na okoliczność stanu zdrowia odwołującego pod kątem niezdolności do pracy. Ponieważ ustalenie całkowitej niezdolności do pracy wnioskodawcy miało zasadnicze znaczenie dla oceny zasadności odwołania, przyjęcie przez Sąd Okręgowy na podstawie orzeczenia Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 5 lipca 2016 r., iż odwołujący nie jest całkowicie niezdolny do pracy, bez czynienia własnych ustaleń w tym zakresie, stanowi istotną wadą zaskarżonego wyroku. Zdaniem Sądu Apelacyjnego w okolicznościach niniejszej sprawy nie można było w tym zakresie poprzestać na ustaleniach dokonanych przez Lekarza Orzecznika ZUS i Komisją Lekarską ZUS, bez weryfikacji tej okoliczności przez biegłych sądowych. Sąd Apelacyjny stwierdził, że wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, co w konsekwencji doprowadziło do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w Białymstoku rozpoznający sprawę ponownie wyrokiem z dnia 6 listopada 2018 r. oddalił odwołanie S. K. (w pkt. I) oraz zasądził od Skarbu Państwa Sądowi Okręgowemu w Białymstoku na rzecz adwokat U. S. kwotę 90 złotych, powiększoną o należny podatek VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu (w pkt. II).

Sąd Okręgowy ustalił, że J. K. urodziła się (...) i zmarła w dniu 5.02.2013 r. w wieku 84 lat. Organ rentowy decyzją z 13.12.1988 r. przyznał jej od 1.10.1988 r. rentę inwalidzką III grupy, a następnie od 1.12.1988 r. rentę II grupy. J. K. była także uprawniona do świadczenia z ubezpieczenia rolniczego, a od 1.01.2006 r. została przyznana jej z urzędu emerytura.

S. K. jest synem J. K.. Urodził się w dniu (...) Zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił S. K. prawa do renty rodzinnej po zmarłej matce, wskazując, że Komisja Lekarska Oddziału ZUS orzeczeniem z 05.07.2016 r. ustaliła, że nie jest całkowicie niezdolny do pracy. S. K. ma orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z 03.07.2013 r. wydane przez Miejski Zespół ds. orzekania i Niepełnosprawności w B. i został uznany za osobę niepełnosprawną w stopniu umiarkowanym. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Białymstoku z 30.05.2014 r. w sprawie VI U 444/13 w/w orzeczenie zostało zmienione i został on zaliczony do osób wymagających zamieszkania w oddzielnym pokoju.

Nadto wyrokiem Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim z 7 czerwca 2018 r. w sprawie o sygn. III RC 138/17 zostało ustalone, że W. K. jest ojcem S. S. (2) i nadano mu nazwisko K..

Sąd Okręgowy powołał treść art. 68 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.), zgodnie z którym dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej:

- 1) do ukończenia 16 lat,
- 2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, albo

3) bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie, o którym mowa w pkt 1 lub 2.

Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z 29.9.2006 r. (II UZP 10/06), że nie nabywa prawa do renty rodzinnej na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS dziecko, które stało się całkowicie niezdolne do pracy i samodzielnej egzystencji po osiągnięciu wieku określonego w art. 68 ust. 1 pkt 1 lub 2 tej ustawy (tak samo: wyrok SN z 10.10.2006 r., I UK 85/06, z 9.5.2007 r., I UK 353/06 oraz z 22.2.2007 r., I UK 274/06). Powyższe oznacza, że prawo do renty rodzinnej przysługuje tylko takiemu dziecku całkowicie niezdolnemu do pracy i do samodzielnej egzystencji, które nie miało możliwości uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, a więc takiemu, które stało się niezdolne do pracy w czasie, gdy nie mogło jeszcze podlegać ubezpieczeniu społecznemu z powodu wieku lub uczęszczania do szkoły. W przypadku dzieci, które stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy, granicą wieku, do ukończenia którego powyższa przesłanka musi się ziścić, jest zawsze 25. rok życia i nie jest dopuszczalne przedłużenie tego okresu.

Celem ustalenia aktualnego stanu zdrowia S. K., Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu chorób wewnętrznych i kardiologii.

Biegły sądowy po przeprowadzeniu stosownych badań lekarskich oraz dokonaniu analizy dostępnej dokumentacji lekarskiej rozpoznał u odwołującego przewlekłą chorobę wieńcową wielonaczyniową, przebyte zawały serca, zabiegi, niewydolność serca i nadciśnienie tętnicze zredukowane. Biegły wskazał, że brak jest danych na choroby układu krążenia istniejące u roszczonego w okresie od 19.08.1959 r. do 19.08.1975 r., a więc nie ma podstaw do orzeczenia, w tym okresie niezdolności do pracy z przyczyn kardiologicznych. Nadto biegły wskazał, że jest niemożliwe, aby po przeprowadzeniu wyłącznie badania odwołującego (bez współistniejącej dokumentacji lekarskiej) było możliwe odtworzenie stanu kardiologicznego sprzed 40 lat. W uzasadnieniu biegły podał, że badany ma objawy choroby wieńcowej po przebytych zawałach mięśnia sercowego i wielokrotnych interwencjach zabiegowych angioplastyką oraz objawy niewydolności serca, które to schorzenia istotnie wpływają na ogólną sprawność organizmu i wymagają odpowiednio oszczędzającego trybu życia, okresowej kontroli i regularnego przyjmowania pewnych leków kardiologicznych i dają podstawę do orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy. Nie zmienia to jednocześnie tego, że wymienione schorzenia pojawiły się i są udokumentowane u chorego dopiero po 2002 r., wcześniej nie ma danych ani podstaw do orzeczenia niezdolności do pracy z przyczyn kardiologicznych.

Odwołujący wniósł zastrzeżenia do powyższej opinii.

Orzekając w przedmiotowej sprawie Sąd I instancji oparł się na ocenie stanu zdrowia dokonanej przez biegłego. Zdaniem Sądu opinia ta jest fachowa, obiektywna, wszechstronna, należycie uzasadniona i z tych powodów zasługuje na uwzględnienie. Autor opinii legitymuje się wiedzą medyczną z zakresu schorzenia rozpoznanego u odwołującego, doświadczeniem zawodowym a także znajomością zasad orzeczniczych. Sąd Okręgowy w pełni podzielił ustalenia i wnioski zawarte w sporządzonej przez biegłego opinii jako fachowe i należycie uzasadnione. W konsekwencji wnioski sformułowane przez biegłego we wskazanej wyżej opinii pozwoliły na zajęcie ostatecznego stanowiska w sprawie. Odwołujący, będąc przesłuchiwanym na rozprawie twierdził wprawdzie, że jego problemy zdrowotne rozpoczęły się w V klasie Szkoły Podstawowej, ale nie przedstawił na powyższe żadnych dowodów i jego twierdzenia w tym zakresie wydawały się być ukierunkowane jedynie na uzyskanie renty rodzinnej, a nadto okazały się sprzeczne z treścią opinii sporządzonej przez biegłego sądowego, której wnioski w pełni podzielił Sąd Okręgowy.

W związku z tym, że w toku postępowania sądowego odwołujący nie wykazał skutecznie, że występujące u niego schorzenia spowodowały całkowitą utratę zdolności do pracy zarobkowej w okresach wymienionych w powołanych powyżej art. 68 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie S. K. (pkt I).

Wysokość kosztów zastępstwa procesowego udzielonego z urzędu (pkt II) ustalono w oparciu o § 15 ust. 2 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r. poz. 1714).

Apelacje od powyższego wyroku złożył pełnomocnik S. K. wyznaczony z urzędu, zaskarżając powyższy wyrok w części dotyczącej pkt. I. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:

1. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów w zakresie ustalenia genezy problemów zdrowotnych odwołującego oraz ograniczenie postępowania dowodowego polegające wyłącznie na ustaleniu aktualnego stanu kardiologicznego odwołującego przy jednoczesnym zaniechaniu ustalenia znaczenia i genezy pozostałych schorzeń odwołującego tj. choroby stawów i łuszczycy, w sytuacji gdy w świetle zebranego materiału dowodowego, a w szczególności z zeznań odwołującego wynika, iż cierpiał on w dzieciństwie i młodości na powyższe poważne i nietypowe choroby obok problemów kardiologicznych, co w konsekwencji skutkowało niesłusznym uznaniem, iż zdiagnozowane problemy zdrowotne nie świadczą o trwałej niezdolności do pracy, a odwołujący nie spełnia przesłanek do przyznania mu renty rodzinnej;

2. art. 217 k.p.c w zw. z 227 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku dowodowego odwołującego S. K. o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłego sądowego z zakresu kardiologii dr J. P., w sytuacji gdy nie zostały wyjaśnione wszystkie istotne okoliczności sprawy, zaś wobec niemożności uzyskania dokumentacji medycznej odwołującego sprzed 40 lat zaktualizowała się potrzeba dokonania dalszych wyjaśnień przez biegłego celem określenia związku między aktualnym stanem kardiologicznym odwołującego a chorobami przeżytymi przez niego w okresie dzieciństwa i młodości, a także ustalenia prawdopodobieństwa początku wystąpienia problemów zdrowotnych odwołującego w w/w okresie jako przesłanki trwałej niezdolności do pracy i przyznania odwołującemu renty rodzinnej;

Mając na uwadze powyższe zarzuty wniósł o:

1. ponowne rozpoznanie na podstawie art. 380 k.p.c. wniosku dowodowego zgłoszonego przez odwołującego w toku postępowania pierwszoinstancyjnego poprzez dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłego sądowego z zakresu kardiologii dr J. P. na okoliczność ustalenia genezy aktualnych problemów kardiologicznych odwołującego oraz związku między aktualnym stanem kardiologicznym odwołującego, a schorzeniami, na które odwołujący cierpiał w młodości i dzieciństwie jako przesłanki trwałej niezdolności do pracy oraz przyznania renty rodzinnej;

1. zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I poprzez przyznanie renty rodzinnej odwołującemu,

2. zasądzenie od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej na rzecz adwokata ustanowionego z urzędu, które nie zostały uiszczone w całości ani w części.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja okazała się niezasadna, gdyż wyniki uzupełnionego przez Sąd Apelacyjny postępowania dowodowego w zakresie oceny stanu zdrowia wnioskodawcy uprawniają do stwierdzenia, że S. K. nie spełnia warunku przyznania renty rodzinnej, o którym stanowi przepis art. 68 ust.1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS.

W świetle cytowanego przepisu dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej: 1) do ukończenia 16 lat; 2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia albo 3) bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie o którym mowa w pkt 1 lub 2.

S. K. ur. (...) złożył wniosek o rentę rodzinną po matce J. K. zmarłej 5 lutego 2013 r. W momencie złożenia wniosku (18 kwietnia 2016 r.) S. K. miał ukończone 57 lat, a zatem prawo do renty rodzinnej po matce mogłoby mu przysługiwać wyłącznie w przypadku spełnienia warunków o jakich mowa w art. 68 ust.1 pkt 3 w/w ustawy.

Sąd Najwyższy w wyroku z 8 marca 2016 r. w sprawie II UK 100/15 zajął stanowisko, iż prawo do renty rodzinnej przysługuje tylko takiemu dziecku całkowicie niezdolnemu do pracy, a także niezdolnemu do samodzielnej egzystencji, które nie miało możliwości uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, a więc takiemu, które stało się niezdolne do pracy w czasie, gdy nie mogło podlegać ubezpieczeniu społecznemu z powodu wieku lub uczęszczania do szkoły. Posługując się tą logiką ustawodawca nie przyznał prawa do renty rodzinnej dzieciom zmarłego, które przed osiągnięciem wieku 16 lat lub przed ukończeniem szkoły stały się częściowo niezdolne do pracy, gdyż dzieci takie mogą korzystać, co prawda z ograniczonych, lecz istniejących możliwości zarobkowych. Ta sama logika przemawia za wyłączeniem prawa do renty rodzinnej dzieci, które stały się całkowicie niezdolne do pracy, w tym także niezdolne do samodzielnej egzystencji, po osiągnięciu tego wieku i ukończeniu nauki, gdyż w stosunku do nich nie było przeszkód do podjęcia pracy lub innej działalności łączącej się z obowiązkiem ubezpieczenia.

Tym samym należy uznać, że prawo do renty rodzinnej w oparciu o art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej przysługuje wyłącznie dziecku, u którego całkowita niezdolność do pracy i do samodzielnej egzystencji powstała przed ukończeniem 16 roku życia, lub przed ukończeniem nauki, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia.

Przesłanki tej S. K. nie spełnia, bowiem z wydanych w sprawie opinii biegłych lekarzy sądowych z zakresu kardiologii oraz dermatologii i reumatologii wynika, że całkowita niezdolność do pracy wnioskodawcy nie powstała w okresach o których stanowi art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy.

W sprawie, której przedmiotem jest prawo do świadczenia rentowego, warunkujące powstanie tego prawa i będąca elementem ustaleń faktycznych ocena niezdolności do pracy wymaga wiadomości specjalnych i musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych posiadających odpowiednią wiedzę medyczną, adekwatną do rodzaju schorzeń osoby ubezpieczonej (art. 278 § 1 kpc). Zatem Sąd nie może opierać ustaleń w zakresie oceny niezdolności do pracy na własnym przekonaniu. Ubiegając się o rentę rodzinną S. K. powoływał się głównie na schorzenie kardiologiczne oraz leczenie stanów jakie przebył będąc w piątej klasie szkoły podstawowej a także schorzenia dermatologiczne.

Z opinii biegłego lekarza kardiologa, który to dowód przeprowadził Sąd I instancji, jednoznacznie wynika, że schorzenia kardiologiczne dają podstawę do orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy jednakże brak jest dokumentacji medycznej, która pozwalałaby na stwierdzenie niezdolności przed 2002 r.. Wtedy to skarżący przebył pierwszy zawał mięśnia sercowego. Drugiego zawału serca doznał w 2016 r. Sąd Apelacyjny podzielił ocenę opinii biegłego kardiologa dokonaną przez Sąd Okręgowy. Przede wszystkim należy zwrócić uwagę, iż biegły kardiolog dokonał oceny stanu zdrowia wnioskodawcy po przeprowadzeniu badania oraz analizie obszernej dokumentacji medycznej z przebiegu leczenia kardiologicznego od 2002 r. Sąd I instancji uwzględniając wnioski skarżącego zgromadził bowiem dokumentację medyczną (k.127 – 128; 139 – 145; 149 – 180; 195 – 218; 249; 255 – 260; 319) z tych placówek służby zdrowia w których S. K. odbywał leczenie. Dokumentacja ta obejmuje także leczenie w czasie odbywania kary pozbawienia wolności. Sąd Apelacyjny nie znajduje podstaw do kwestionowania opinii biegłego kardiologa ani też nie zachodzi potrzeba uzupełnienia opinii tego biegłego.

Sąd Apelacyjny uznał za niezbędne w okolicznościach rozpoznawanej sprawy uzupełnienie materiału dowodowego poprzez dopuszczenie dowodu z opinii biegłych z zakresu reumatologii i dermatologii. Wbrew stanowisku Sądu I instancji Stanisław K. załączył kartę leczenia szpitalnego z 1974 r. (k. 375 odw.), z której wynika, że od 25 października 1974 r. do 11 listopada 1974 r. przebywał w szpitalu w B. gdzie był leczony z powodu bólu stawów oraz kartę informacyjną leczenia szpitalnego na oddziale dermatologicznym szpitala specjalistycznego przy Areszcie Śledczym w P. od 19 kwietnia 1985 r. do 4 lipca 1985 r. (k.376). Ocena niezdolności do pracy z punktu widzenia tych schorzeń ma istotne w sprawie znaczenie, bowiem leczenie stawów miało miejsce w 1974 roku a wówczas wnioskodawca miał 15 lat.

Sąd Apelacyjny zobowiązał zatem biegłych lekarzy specjalistów reumatologii i dermatologii do udzielenia odpowiedzi czy S. K. jest całkowicie niezdolny do pracy i taka niezdolność powstała i istnieje od ukończenia 16 roku życia tj. od 19 sierpnia 1975 r. bądź od ukończenia 25 roku życia tj. od 19 sierpnia 1984 r. przyjmując, że w latach 1983 – 1985 wnioskodawca uczył się w szkole zawodowej dla pracujących.

W przedstawionej Sądowi opinii (k.473 – 474) biegli lekarze reumatolog i dermatolog, po przeprowadzeniu badań oraz analizie dostępnej dokumentacji medycznej rozpoznali u wnioskodawcy łuszczycę zadawnioną, podejrzenie choroby zwyrodnieniowej stawów i kręgosłupa oraz przebytą w 15 roku życia gorączkę reumatyczną bez powikłań ze strony serca i uznali, że z powodu rozpoznanych schorzeń wnioskodawca nie jest całkowicie niezdolny do pracy. Biegli nie stwierdzili też całkowitej niezdolności do pracy, która powstałaby w okresie do ukończenia 16 roku życia bądź do ukończenia 25 roku życia.

Przedstawione przez biegłych uzasadnienie opinii zawierające obszerny i logiczny wywód wskazuje na fachowość biegłych oraz rzetelną ocenę stanu zdrowia. Biegli podkreślili, że przebyta gorączka reumatyczna, która obecnie praktycznie nie występuje w przypadku wnioskodawcy nie pozostawiła żadnych śladów, a zastosowane leczenie było skuteczne. W dokumentacji medycznej nie ma informacji aby po 1974 r. do czasu wystąpienia pierwszego zawału serca leczył się z przyczyn kardiologicznych. Przebyta gorączka reumatyczna nie spowodowała upośledzenia sprawności organizmu i w konsekwencji nie mogła stanowić przyczyny niezdolności do pracy. Istotne pogorszenie stanu zdrowia nastąpiło w 2002 r. w następstwie wystąpienia pierwszego zawału serca. Badanie echokardiologiczne przeprowadzone w 2002 r. wykazało prawidłowe wymiary jam serca oraz prawidłowy obraz zastawek. To badanie potwierdziło, że przebyta w 1974 r. gorączka reumatyczna nie uszkodziła serca. Całkowitej niezdolności do pracy nie uzasadnia też stwierdzona łuszczycza.

Reasumując zebrany w sprawie materiał dowodowy stwierdzić należy, iż S. K. chociaż jest aktualnie całkowicie niezdolny do pracy to taką niezdolność można przyjąć dopiero od 2002 r. Natomiast warunkiem przyznania skarżącemu renty rodzinnej po zmarłej matce było ustalenie, że całkowita niezdolność do pracy powstała najpóźniej do 19 sierpnia 1984 r. tj. do daty ukończenia 25 roku życia i trwa nieprzerwanie do chwili obecnej.

Mając na uwadze wyniki uzupełnionego postępowania dowodowego Sąd Apelacyjny podzielił rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego uznając, że S. K. nie spełnia warunków określonych w art. 68 ust.1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS do uzyskania prawa do renty rodzinnej po zmarłej matce, gdyż jego niezdolność do pracy nie powstała w okresach wskazanych w tym przepisie.

Apelacja na mocy art. 385 kpc podlegała oddaleniu.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym Sąd orzekł na podstawie § 15 ust.2 w zw. z § 16 ust.1 pkt 2 i § 4 ust.3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.-

SSA Dorota Elżbieta Zarzecka SSA Alicja Sołowińska SSA Teresa Suchcicka